

Barnet, Børns Vilkår, Foreningen af Statsamtænd, Foreningen af Statsamtsjurister, Kommunernes Landsforening og Retssikkerhedsfonden.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I lovforslagets bilag I er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de nugældende bestemmelser.

Til § 1

Til § 1, nr. 1 (retsplejelovens § 747)

Adgangen til anticiperet bevisførelse med henblik på sikring af bevis i sager om isolation foreslås med en ny affattelse af retsplejelovens § 747 udvidet i forhold til adgangen til anticiperet bevisførelse af hensyn til sikring af bevis i øvrigt. Formålet hermed er navnlig at opnå en reduktion i antallet af længerevarende varetægtsfængslinger i isolation.

I overensstemmelse med princippet om bevisumiddelbarhed finder bevisførelsen i straffesager som hovedregel sted umiddelbart for den dømmende ret under domsforhandlingen. Herfra er der i retsplejelovens § 747 imidlertid gjort to undtagelser.

For det første kan retsmøde afholdes efter anmodning, når det er påkrævet for at sikre bevis, som det ellers må befrygtes vil gå tabt, eller som ikke uden uvæsentlig ulempe eller forsinkelse vil kunne føres for den dømmende ret, eller når det må antages at være af betydning for efterforskningen eller af hensyn til en offentlig interesse, jf. den nugældende bestemmelse i § 747, 2. pkt. Denne adgang til at begære anticiperet bevisførelse opretholdes efter forslaget uændret, jf. den foreslåede bestemmelse i § 747, stk. 2.

Endvidere kan retsmøder efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 747, sidste pkt., afholdes efter anmodning, når sigtede er varetægtsfængslet i isolation, og sikringen af bevis vil kunne få betydning for spørgsmålet om opretholdelsen af isolation.

Efter den foreslåede regel kan retsmøde med henblik på at sikre bevis afholdes efter anmodning, såfremt (1) sigtede er varetægtsfængslet i isolation, (2) sikringen af bevis vil kunne få betydning for spørgsmålet om isolationens ophævelse, og (3) væsentlige praktiske hensyn ikke taler imod, jf. den foreslåede bestemmelse i § 747, stk. 3, nr. 1-3.

Anmodning kan fremsættes både af anklagemyndigheden og forsvareren.

Sigtet med den foreslåede bestemmelse er, at en isolation ikke opretholdes, hvis grundlaget for isolationen kan fjernes ved en anticiperet bevisførelse, og der ikke kan anføres rimelige hensyn, der taler imod afholdelsen af en sådan bevisførelse.

Væsentlige praktiske hensyn kan efter den foreslåede bestemmelse på samme måde som nu begrunde, at retten afslår en anmodning om anticiperet bevisførelse. Der kan f.eks. forekomme tilfælde, hvor der ikke er en rimelig udsigt til, at en anticiperet bevisførelse kan give grundlag for ophævelse af isolationen. Desuden kan der være tilfælde, hvor efterforskningen ikke er så fremskreden, at et tilstrækkeligt materiale foreligger til at opnå klarhed over, hvad den anticipe-rede bevisførelse skal belyse. Der kan også være tilfælde, hvor domsforhandlingen er så nært forestående, at gennemførelsen af en anticiperet bevisførelse reelt kan bevirke en samlet forlængelse af sagens behandling. Endvidere vil en anmodning kunne afslås, hvis den fornødne bevisførelse er af et uforholdsmæssigt stort omfang eller i øvrigt særlig besværlig, f.eks. hvor der skal indkaldes vidner fra udlandet.

Gør ingen af de opregnede modhensyn sig gældende, forudsættes anticiperet bevisførelse i almindelighed tilladt.

Således bør en anmodning om anticiperet bevisførelse – i modsætning til efter den gældende regel – ikke afslås alene af retsplejemæssige hensyn til, at bevisførelsen finder sted under domsforhandlingen, herunder med det formål, at lægdommere overværer den umiddelbare reaktion på et stille spørgsmål. Dette hensyn af retsplejemæssig karakter bør således vige for hensynet til muligheden for at begrænse anvendelsen af isolation gennem afholdelse af anticiperet bevisførelse.

Afgørelsen om anticiperet bevisførelse berører ikke i sig selv bevisførelsen ved domsforhandlingen. På samme måde som hidtil skal medsigtede og vidner således indkaldes til at afgive forklaring under domsforhandlingen.

Som anført ovenfor bør en anmodning om bevisførelse imødekommes, hvis ikke de nævnte praktiske hensyn taler imod. Der vil dog fortsat efter almindelige retsprincipper om ligestilling mellem parterne (»equality of arms«) skulle tages hensyn til forsvarers mulighed for at varetage sigtedes interesser. Heri ligger navnlig, at sigtedes forsvarer skal have adgang til samme oplysninger som politiet i relation til det bevis, som skal sikres ved den anticipe-rede bevisførelse. F.eks. vil retten i tilfælde, hvor forsvareren på grund af forsvarerpålæg i medfør af retsplejelovens § 729 a, stk. 4, er forhindret i at drøfte oplysningerne med den sigtede forud for gennemførelsen af en anticiperet bevisførelse, i samme omfang som hidtil kunne afslå en anmodning herom.

Hvis retten imødekommer en anmodning om anticiperet bevisførelse efter § 747, stk. 3, skal retsmødet